

ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ SECINĀJUMI,
sniegti 2004. gada 15. janvārī¹

1. Šajā lietā *Oberster Gerichtshof* [Augstākā tiesa] (Austrija) lūdz Tiesu precizēt 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās² 5. panta 3. punkta piemērojamību.

ka persona pēc biržas darījumu īstenošanas attiecībā uz mantas daļu, ko tā iepriekš ir ieguldījusi citā Līgumslēdzējā valstī, kur nav viņas domicils.

I — Atbilstošās tiesību normas

2. Precīzāk — ir jānosaka, vai šajā pantā minētais izteiciens “vietā, kurā aizskārums ir noticis” var attiekties uz cietušā domicila vietu, kur atrodas “viņa mantisko attiecību centrs”, tā, ka cietušajam būtu tiesības prasīt zaudējuma atlīdzību attiecīgajā tiesā. Šis jautājums rodas saistībā ar specifisku finanšu kaitējuma atlīdzības prasību, ko cietusi fizis-

3. Briseles Konvencijas 2. panta pirmā daļa nosaka principu, saskaņā ar kuru “personas, kuru domicils ir kādā Līgumslēdzējā valstī, [...] var iesūdzēt attiecīgās Līgumslēdzējas valsts tiesā”.

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — OV L 299, 1972, 32. lpp., ar grozījumiem, kas izdarīti ar 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanu (OV L 304, 1. lpp. un grozītais teksts 77. lpp.), ar 1982. gada 25. oktobra Konvenciju par Grieķijas Republikas pievienošanu (OV L 388, 1. lpp.), ar 1989. gada 26. maija Konvenciju par Spānijas Karalistes un Portugāles pievienošanu (OV L 285, 1. lpp.) un ar 1996. gada 29. novembra Konvenciju par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanu (OV C 15, 1997, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Briseles Konvencija”). Minētas konvencijas konsolidētā versija ar šo četru pievienošanu konvenciju grozījumiem ir publicēta OV C 27, 1998, 1. lpp.

4. Papildus šai vispārējai jurisdikcijai Briseles Konvencija paredz vairākas īpašas jurisdikcijas ar izvēles raksturu, kas ļauj prasītājam pēc izvēles celt prasību tiesā citā valstī, kur nav atbildētāja domicils.

5. Šie īpašie jurisdikcijas noteikumi ietver arī Briseles Konvencijas 5. panta 3. punktā paredzēto noteikumu, saskaņā ar kuru delikta un kvazidelikta lietās atbildētāju var iesūdzēt tiesā "vietā, kurā aizskārums ir noticis".

6. No judikatūras izriet — gadījumos, kad vieta, kurā iestājies fakts, kas var izraisīt atbildību par deliktu vai kvazideliktu, un vieta, kurā šis fakts ir izraisījis zaudējumus, nav identiskas, Konvencijas 5. panta 3. punktā ietvertais izteiciens "vietā, kurā aizskārums ir noticis" ir jāsaprot tādējādi, ka tas vienlaikus attiecas uz vietu, kurā iestājušies zaudējumi, un vietu, kurā iestājies notikums, kas ir šo zaudējumu cēlonis, tā, ka pēc prasītāja izvēles atbildētāju var iesūdzēt vai nu vienas, vai otras vietas tiesā.³

II — Fakti un pamata procedūra

7. Rūdolfs Kronhofers [*Rudolf Kronhofer*], ar domicilu Austrijā, cēla prasību Austrijas tiesā pret vairākām personām, kuru domicils ir Vācijā, kā īpašuma pārvaldīšanas sabiedrības

Protectas Vermögensverwaltungs GmbH (turpmāk tekstā — *Protectas*), arī dibinātu Vācijā, pārvaldniekiem vai padomniekiem ieguldījumu jomā.

8. Ar šo prasību prasītājs vēlas saņemt atlīdzību par finanšu kaitējumu, kas, saskaņā ar viņa apgalvojumiem, cēlušies atbildētāju rīcības dēļ, kuri viņu pa tālrūni bija mudinājuši noslēgt akciju pirkuma iespējas līgumu, nebrīdinot viņu par šāda darījuma riskiem.

9. Saņēmis šādu pamudinājumu, R. Kronhofers pārskaitīja uz *Protectas* ieguldījumu kontu Vācijā summu 82 500 ASV dolāru apmērā. Šī summa tika ieguldīta Londonas (Apvienotā Karaliste) finanšu tirgū, lai iegādātos ļoti spekulatīvas pirkuma iespējas, tā sauktās "*call options*". Šis biržas darījums noslēdzās, zaudējot daļu ieguldītās summas.

10. R. Kronhofers Austrijas tiesai lūdz kaitējuma atlīdzību 31 521,26 ASV dolāru apmērā. Sava lūguma pamatojumā viņš norāda, ka, piemērojot Briseles Konvencijas 5. panta 3. punktu, jurisdikcija ir Austrijas tiesām, jo zaudējumi iestājušies viņa domicila vietā Austrijā.

³ — 1976. gada 30. novembra sprieduma lietā 21/76 *Bier*, saukta "*Mines de potasse d'Alsace*" (*Recueil*, 1735. lpp.), 24. un 25. punkts.

11. *Landesgericht Feldkirch* [Feldkirches Pirmās instances tiesa] (Austrija) pasludināja, ka tai nav jurisdikcijas, pamatojot, ka šī atlīdzības prasība balstīta uz līgumu, nevis uz nelikumīgu rīcību tā, ka Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkts nav piemērojams un lieta nav izskatāma Austrijas tiesu jurisdikcijā. R. Kronhofers iesniedza apelācijas sūdzību par šo lēmumu.

12. Tāpat *Oberlandesgericht Innsbruck* [Innsbrukas Apelācijas tiesa] (Austrija) pasludināja, ka tai nav jurisdikcijas, bet citu, ne pirmās instances tiesas norādīto iemeslu dēļ. Tā pasludināja, ka ieinteresētās puses lūgums ir balstīts uz deliktuālām darbībām tā, ka Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkts ir piemērojams. Tomēr tā uzskatīja, ka šo noteikumu piemērojamība nevar būt par pamatu jurisdikcijai, jo ne vieta, kurā notika fakts, kas izraisīja zaudējumus, ne vieta, kurā zaudējumi iestājās, neatrodas Austrijā.

13. Attiecībā uz vietu, kurā notika fakts, kas izraisīja zaudējumus, apelācijas tiesa uzskata — tā ir vieta, no kurienes atbildētāji zvanījuši prasītājam, lai viņu pamudinātu noslēgt apstrīdētajam biržas darījumam pamatā esošo līgumu, proti — Vācija. Attiecībā uz vietu, kurā aizskārums īstenojies, šī tiesa uzskata, ka arī tā ir Vācija — vieta, kurā tika atvērts ieinteresētās puses ieguldījuma konts, uz kuru viņš pārskatīja pēc tam ieguldītās

summas, un kur atklājās apstrīdētie finanšu zaudējumi. Šajā sakarā apelācijas tiesa uzsvēra, ka šo analīzi neatspēko apstākļi, ka R. Kronhofera ciestais finanšu kaitējums visbeidzot atspoguļojots uz visu viņa īpašumu “kopumā”.

14. Ieinteresētā puse par šo lēmumu iesniedza pārskatīšanas lūgumu *Oberster Gerichtshof*. Šī tiesa vispirms norādīja, ka, vadoties pēc R. Kronhofera apgalvojuma, starp strīda pusēm nekad nav pastāvējušas līgumattiecības un viņa prasība ir balstīta uz deliktuālām darbībām, nevis uz līgumu.⁴

15. Balstoties uz šo apgalvojumu, *Oberster Gerichtshof* pārbaudīja savu jurisdikciju, ņemot vērā Tiesas judikatūru par Briseles Konvencijas 5. panta 3. punktā minēto izteicienu “vietā, kurā aizskārums ir noticis”.

16. Attiecībā uz vietu, kurā notika fakts, kas izraisīja zaudējumus, šī tiesa uzskatīja, ka

4 — Šis fakts tika apstiprināts Tiesas sēdes laikā., Acīmredzot ar līgumattiecībām faktiski saistīti bija tikai R. Kronhofers un *Protectas*. Ieinteresētā puse precizēja, ka nav strīda par *Protectas* līgumisko atbildību (attiecībā uz iespējamu informēšanas vai konsultēšanas pienākumu), jo šī sabiedrība esot bankrotējusi.

minētie zaudējumi nav radušies — kā to apgalvo R. Kronhofers — darījuma rezultātā, kura ietvaros viņš nolēma pārskaitīt zināmu naudas summu no Austrijas uz ieguldījumu kontu Vācijā, bet tādēļ, ka — pretēji tam, kas viņam tika norādīts pa tālruni — Vācijas kapitāla ieguldīšanas sabiedrība strīda naudas summu ieguldīja spekulatīvās iespējās, kā rezultātā ieinteresētā puse cieta finanšu kaitējumu.

atrodas “viņa mantisko attiecību centrs”, un līdz ar to vietu, kurā atrodas viņa domicils vai viņa pastāvīgā dzīvesvieta.

III — Prejudiciālais jautājums

19. *Oberster Gerichtshof* nolēma atlikt lēmuma pieņemšanu un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

17. Attiecībā uz vietu, kurā aizskārums ir noticis, *Oberster Gerichtshof* sliecas uzskatīt, ka Tiesas judikatūra šajā lietā, kas balstīta uz sākotnēju zaudējumu nošķiršanu no sekundāriem zaudējumiem, konkrētajā gadījumā nav transponējama.⁵ Strīda situācijas īpatnība, uz ko atsaucas R. Kronhofers, ir tā, ka citā Līgumslēdzējā valstī, nevis viņa domicila valstī ieguldītās mantas daļas zaudējums vienlaicīgi un tādā pašā apmērā skar visu viņa mantas kopumu tādējādi, ka zaudējumi rodas vienlaicīgi un ir identiski, nevis ir sekundāri vai secīgi zaudējumi.

“Vai izteiciens “vietā, kurā aizskārums ir noticis”, kas ietverts 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās 5. panta 3. punktā, ir interpretējams tādējādi, ka pilnībā mantiska kaitējuma gadījumā, kas radies, ieguldot kaitējumu cietušās personas īpašuma daļu, ietver arī vietu, kur atrodas šīs personas domicils, ja ieguldījums ir veikts citā Kopienas dalībvalstī?”

18. Ņemot vērā šos apstākļus, iesniedzējtiesa jautā, vai nolūkā noteikt vietu, kurā aizskārums ir noticis, kā atskaites punktu vajadzētu ņemt vērā vietu, kurā, saskaņā ar prasītāju,

IV — Analīze

5 — Iesniedzējtiesa norāda uz 1990. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-220/88 *Dumez France un Tracoba*, *Recueil*, I-49. lpp.; 1995. gada 7. marta spriedumu lietā C-68/93 *Shevill u. c.*, *Recueil*, I-415. lpp., un 1995. gada 19. septembra spriedumu lietā C-364/93 *Marinari*, *Recueil*, I-2719. lpp.

20. Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi,

ka izteiciens "vietā, kurā aizskārums ir noticis" var attiekties uz prasītāja domicila vietu, kur atrodas "viņa mantisko attiecību centrs", tā iemesla dēļ, ka viņš tajā ir cietis finanšu kaitējumu, kas atstājis iespaidu uz viņa mantas kopumu sakarā ar mantas daļas zaudēšanu, kura notika un tika ciesta citā Līgumslēdzējā valstī.

21. Manuprāt, uz šo jautājumu ir jāsniedz noraidoša atbilde. Prasību, kas izriet tikai no "delikta vai kvazidelikta" Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkta nozīmē⁶, vienīgi šī iemesla dēļ nevar celt prasītāja domicila valsts tiesā.

22. Savu vērtējumu pamatoju ar triju veidu argumentiem: balstoties, pirmkārt, uz Briseles Konvencijas vispārējo sistēmu, otrkārt, uz tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas prasībām un, treškārt, uz nepieciešamību noteikt precīzu un paredzamu jurisdikcijas piešķiršanu.

6 — Šajā sakarā situācija pamata prāvā ir vienkāršāka nekā Tiesas izvērtētajā 1988. gada 27. septembra spriedumā lietā 189/87 *Katfelis* (*Recueil*, 5565. lpp.), kas attiecas uz atbildības prasību, kura izriet vienlaicīgi no "līgumattiecībām" un "delikta un kvazidelikta". Šādā gadījumā Tiesa nosprieda, ka, saskaņā ar Briseles Konvencijas 5. panta 3. punktu, kompetentā tiesa, kura izskata uz deliktu balstītas prasības daļu, nav kompetenta izskatīt tās pašas prasības citas daļas, kas nav balstītas uz delikta pamatiem.

23. Pirmkārt, runājot par Briseles Konvencijas vispārējo sistēmu, ir svarīgi atgādināt — tās izveidotā jurisdikcijas piešķiršanas sistēma balstās uz vispārējo principu, ka jurisdikcija ir atbildētāja domicila Līgumslēdzējas valsts tiesai (minētās Konvencijas 2. panta pirmā daļa).

24. Turklāt, kā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Dumez France* un *Tracoba* uzsvērusi Tiesa, "Konvencijā ir pausta negatīva nostāja pret prasītāja domicila tiesu jurisdikciju, tās 3. panta otrajā daļā izslēdzot tādu valsts noteikumu piemērošanu, kas paredz šādu jurisdikciju attiecībā uz atbildētājiem, kuru domicils ir Līgumslēdzējas valsts teritorijā"⁷.

25. Tikai izņēmuma kārtā, ņemot vērā zināmus īpašus apstākļus, Briseles Konvencija tās 14. pantā, kā arī 5. panta 2. punktā un 8. panta 2. punktā ir tieši atzinusi prasītāja domicila Līgumslēdzējas valsts tiesu jurisdikciju, tas ir, *forum actoris* jurisdikciju. Šie īpašie režīmi tika nodibināti ar nolūku aizsargāt patērētāju vai apdrošinājumaņēmēju kā līgumslēdzēju pusi, kas ir ekonomiski vājāka un juridiski mazāk pieredzējusi nekā profesionālā līgumslēdzēja puse, kā arī

7 — 16. punkts.

— vajadzības gadījumā — personu, kurai piešķirtas tiesības uz uzturlīdzekļiem.⁸

26. Ārpus šiem Briseles Konvencijā tieši paredzētiem gadījumiem prasītāja domicila Līgumslēdzējas valsts tiesām principā nav jurisdikcijas, īpaši pamatojoties uz tās 5. panta 3. punktu.⁹

27. Faktiski, tikai pārkāpjot vispārējo atbildētāja domicila Līgumslēdzējas valsts tiesu jurisdikcijas noteikumu, Briseles Konvencijas II sadaļas 2. iedaļa paredz zināmu skaitu īpašu jurisdikciju piešķiršanu, kur izvēle ir atkarīga no prasītāja. Šo īpašās jurisdikcijas noteikumu skaitā ir minēti Konvencijas 5. panta 3. punktā paredzētie noteikumi.

28. Tātad šis noteikums ir jāinterpretē sašaurināti¹⁰, "jo pretējā gadījumā savu saturu zaudētu vispārējais princips, kam veltīta Konvencijas 2. panta pirmā daļa par Līgumslēdzējas valsts tiesu jurisdikciju teritorijā, kur ir atbildētāja domicils, un tā rezultātā ārpus šiem tieši paredzētajiem

gadījumiem tiktu atzīta prasītāja domicila tiesu jurisdikcija, pret ko Konvencijā pausta negatīva nostāja [..]"¹¹. Kā turpmāk norādīšu, šāda Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkta noteikumu interpretācija ir jāpamato ar tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas prasībām.

29. Otrkārt, attiecībā uz tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas prasībām ir svarīgi atgādināt, ka Briseles Konvencijas II sadaļas 2. iedaļā paredzētās īpašās jurisdikcijas, tostarp 5. panta 3. punktā minētās, "ir balstītas uz īpaši ciešu saikni, kas pastāv starp strīdu un citas valsts tiesām, kur nav atbildētāja domicils, kas pamato jurisdikciju piešķiršanu šīm tiesām tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas nolūkā"¹².

30. Kā jau norādīju, iepriekš minētajā spriedumā lietā *Mines de potasse d'Alsace* Tiesa atzina, ka gadījumā, kad cēloniskā notikuma

8 — Par patērētājam paredzēto režīmu skat., jo īpaši, 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-96/00 *Gabriel*, *Recueil*, I-6367. lpp., 39. punkts.

9 — Šajā sakarā skat., jo īpaši, iepriekš minētā sprieduma *Dumez France* un *Tracoba* 19. punktu, kā arī sprieduma *Marinari* 13. punktu un 1998. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-51/97 *Réunion européenne* u. c., *Recueil*, I-6511. lpp., 29. punkts.

10 — Šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma *Kalfelis* 19. punktu.

11 — Šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma *Marinari* 13. punktu un *Réunion européenne* u. c. 29. punktu.

12 — Skat. iepriekš minētā sprieduma *Dumez France* un *Tracoba* 17. punktu, kā arī spriedumu *Mines de potasse d'Alsace* 10. un 11. punktu, *Schevill* u. c. 19. punktu, *Marinari* 10. punktu, un *Réunion européenne* u. c. 27. punktu.

vieta un vieta, kurā kaitējums ir iestājies, nav identiskas, izteiciens "vietā, kurā aizskārums ir noticis" Briseles Konvencijas 5. panta 3. daļas nozīmē var attiekties uz vienu vai otru no šīm abām vietām.¹³

31. Šī judikatūra ir precīzi balstīta uz tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas apsvērumiem.

32. Faktiski Tiesa ir konstatējusi, ka deliktuālo vai kvazideliktuālo atbildību var ņemt vērā tikai ar nosacījumu, ka var nodibināt cēlonisku saikni starp zaudējumu un faktu, kura dēļ zaudējums cēlies.¹⁴ No tā Tiesa secināja, ka, ņemot vērā ciešo saikni starp atbildību veidojošiem elementiem, nav pamatoti izšķirties par labu kādam no diviem nozīmīgiem saiknes posmiem — cēloniskā notikuma vietu un zaudējuma materializēšanās vietu, — jo katrs no tiem, raugoties no pierādījuma un procesa organizēšanas viedokļa, atbilstoši apstākļiem var sniegt īpaši lietderīgu norādi.¹⁵

13 — Šajā lietā strīds bija par pārrobežu piesārņojumu, kura rezultātā notika sāls ieguves atkritumu noplūde Francijā Reinas ūdenos, kas radīja zaudējumus kādam dārzkopim, kura domicils ir Nīderlandē.

14 — *Ibidem*, 16. punkts.

15 — *Ibidem*, 17. punkts, lasīt kontekstā ar 15. punktu.

33. Tikai šo iemeslu dēļ Tiesa nosprieda, ka Briseles Konvencijas 5. panta 3. punktā minētā izteiciena "vietā, kurā aizskārums ir noticis" nozīmē ir jānosaka tā, ka tiek atzīta prasītāja izvēles iespēja celt prasību vietā, kurā kaitējums ir materializējies, vai cēloniskā notikuma vietā.¹⁶

34. Tiesa balstījās vienīgi uz nepieciešamību garantēt jurisdikciju tām tiesām, kas objektīvi ir izdevīgākā situācijā, lai novērtētu, vai lietas apstākļos ir apvienoti atbildību veidojošie elementi. Citiem vārdiem sakot, tā nenodrošina cietušajam jurisdikcijas privilēģiju, paplašinot Briseles Konvencijas 5. panta 2. punktu, 8. panta 2. punktu un 14. pantu.

35. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Mines de potasse d'Alsace* nav redzams *forum actoris* kompetences apstiprinājums delikta vai kvazidelikta atbildības lietā, pat ja ir iespējams, ka zināmos īpašos gadījumos viens vai otrs no šajā spriedumā precizētajiem jurisdikcijas kritērijiem, tas ir, vieta, kurā noticis fakts, kas izraisījis kaitējumu, vai vieta, kurā kaitējums materializējies, praktiski sakrīt ar cietušā domicila vietu.

16 — *Ibidem*, 19. punkts.

36. Iepriekš minētais spriedums lietā *Marinari* skaidri apstiprina šo analīzi. Faktiski, saskaņā ar šo tiesas labas spriešanas un tiesvedības efektīvas norises organizēšanas konsekvenci, Tiesa precizēja, ka jēdziens “vietā, kurā aizskārums ir noticis” Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkta nozīmē “nebūtu [...] jāinterpretē paplašināti, aptverot visas vietas, kurās var iestāties zaudējuma sekas no fakta, kas jau ir radījis zaudējumu, kurš atklājies citā vietā”¹⁷.

37. Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka “šo izteicienu nevar interpretēt tādā veidā, ka tas ietver vietu, kurā cietušais [...], saskaņā ar viņa apgalvojumiem, cietis mantisku kaitējumu secīgi pēc sākotnējā zaudējuma, kas atklājies un ciests citā Līgumslēdzējā valstī”¹⁸.

38. Visbeidzot, lai labāk saprastu iepriekš minētā sprieduma lietā *Marinari* nozīmi, atgādinu, ka šajā lietā fiziska persona, ar domicilu Itālijā, Itālijas tiesā cēla prasību pret *Lloyd's Bank*, dibinātu Londonā, kuras darbinieku rīcības rezultātā viņa šajā bankā noguldītie vekseļi, ņemot vērā to apšaubāmo izcelsmi, tika konfiscēti un prasītājs tika arestēts Lielbritānijas teritorijā. Ar šo prasību

prasītājsprasīja atlīdzināt, no vienas puses, viņam neatmaksāto vekseļu vērtību un, no otras puses, kaitējumu, ko viņš cietis aizturēšanas fakta dēļ, kā arī kaitējumu par vairāku līgumu laušanu un kaitējumu viņa reputācijai.

39. Kā to savos secinājumos iepriekš minētajā lietā *Marinari* uzsvēris ģenerālvokāts Darmons [*Darmon*], runa ir par situāciju, kur fakts, kas izraisījis zaudējumu (bankas darbiniekiem pārmestā rīcība), un zaudējuma tiešās sekas (vekseļu konfiskācija un ieinteresētās personas apcietināšana) atrodas vienā teritorijā (Apvienotā Karaliste) un kur sākotnēji zaudējumi izraisīja cietušā mantas samazināšanos (finanšu kaitējums, kas radies vairāku līgumu laušanas rezultātā) citā Līgumslēdzējā valstī (Itālijā)¹⁹.

40. Situācija, kuru Tiesa izskatīja iepriekš minētajā spriedumā lietā *Mines de potasse d'Alsace*, nebija tāda pati — fakta, kas izraisīja zaudējumus, vieta atradās citas valsts teritorijā, kura nav zaudējumu kopuma materializācijas vieta un kur tātad bija jāpieļauj jurisdikcijas izvēle, lai neizslēgtu vienu vai otru no šiem nozīmīgajiem atskaites punktiem attiecībā uz atbildību veidojošo elementu novērtēšanu.

17 — 14. punkts (pārņemts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Réunion européenne* u. c., 30. punktā).

18 — *Ibidem*, 15. punkts.

19 — 26. un 27. punkts.

41. Citiem vārdiem sakot, iepriekš minētajā lietā *Marinari* vienīgais norādītais elements, lai atzītu Itālijas tiesu jurisdikciju Lielbritānijas tiesu vietā, attiecās uz faktu, ka ieinteresētā puse cieta finanšu kaitējumu Itālijā secīgi pēc sākotnējiem zaudējumiem, kas atklājušies un ciesti Apvienotajā Karalistē. Šis norādītais elements netika atzīts par pietiekami nozīmīgu, lai pamatotu Itālijas tiesu jurisdikcijas nodrošināšanu.

42. Šī judikatūra atbilst iepriekš minētā sprieduma lietā *Dumez France* un *Tracoba* loģikai.

43. Faktiski iepriekš minētajā lietā *Dumez France* un *Tracoba* minētie zaudējumi bija netiešas sekas kaitējumam, kas sākotnēji skāra citas juridiskās personas, kuras tieši cieta zaudējumus, kas materializējies citā vietā, nevis tajā, kurā kaitējumu cieta persona, kuru šis pēc kaitējums skāra netieši vai atgriezeniski.

44. Šādā situācijā Tiesa nosprieda, ka “[..] Konvencijas 5. panta 3. punktā minētais izteiciens “vietā, kurā aizskārums ir noticis” [..] nav saprotams tādā nozīmē, ka tas norāda vietu, kurā cēloņa fakts tieši radījis zaudējumu, nosakot deliktuālu vai kvazideliktuālu

atbildību attiecībā uz tūlītējo cietušo”²⁰. Citiem vārdiem sakot, šos Briseles Konvencijas noteikumus nevar interpretēt tādā nozīmē, ka tie “pilsonaro prasītāju, kas cietis zaudējumu, kuri, saskaņā ar viņa apgalvojumiem, ir citu personu, kas ir tieši cietušas no fakta, kurš radījis zaudējumus, ciestā kaitējuma sekas, saukt pie atbildības šī fakta izraisītāju tās vietas tiesā, kur viņš konstatējis savas mantas samazinājumu”²¹.

45. Tāpat kā Zeki Karans [*Zeki Karan*], Austrijas valdība un Eiropas Kopienas Komisija uzskatu — tas, kas saskaņā ar iepriekš minētajiem spriedumiem lietā *Dumez France* un *Tracoba*, kā arī lietā *Marinari* ir spēkā attiecībā uz secīgu vai netiešu mantisku kaitējumu, proti — papildus sākotnējam zaudējumam, kas iestājies un ko cietis tiešais cietušais citā Līgumslēdzējā valstī, obligāti un jo vairāk ir spēkā attiecībā uz mantisko kaitējumu, kas vienlaicīgi un tādā pašā apmērā jūtams citā, nevis tajā Līgumslēdzējā valstī, kur tas ir iestājies un kur to cietis minētais cietušais.

46. Faktiski šajā gadījumā nekas neattaisno citas Līgumslēdzējas valsts tiesu jurisdikcijas piemērošanu, kas nav tā valsts, kuras teritorijā ir gan izcēlies fakts, kas izraisījis zaudējumu, gan notikusi zaudējuma kopuma materializācija, tas ir, atbildību veidojošo

20 — Iepriekš minētā sprieduma *Dumez France* un *Tracoba* 20. punkts.

21 — *Ibidem*, 22. punkts.

elementu kopums. Šī jaunā jurisdikcijas piemērošana neatbilst nevienai objektīvai nepieciešamībai ne no pierādījumu, ne no tiesvedības norises organizēšanas viedokļa. Šādas jurisdikcijas piešķiršanas atzīšanas sekas būtu tādas, ka tā pārsniegtu prasītājam piešķirtās izvēles iespējas attiecībā uz īpašajiem apstākļiem, kas pamato šādu jurisdikciju.

47. Treškārt, runājot par nepieciešamību noteikt precīzu un paredzamu jurisdikcijas piemērošanu, atgādinu, ka tā, atbilstoši Tiesu uzskatam, veido Briseles Konvencijas galveno mērķi.²²

48. Tātad piešķirt jurisdikciju tiesām vietā, kurā atrodas “mantisko attiecību centrs”, būtu acīmredzami pretrunā Briseles Konvencijas pamatmērķiem.

49. Faktiski, kā to Komisija pareizi uzsvērusi, ir pamats bažām, ka tiesu, kurām ir jurisdikcija, noteikšana pēc prasītāja domicila vietas vai vietas, kurā atrodas “mantisko attiecību

centrs”, radītu nopietnas grūtības vēl jo vairāk tādēļ, ka pat pieņemot, ka tās var noteikt, konstatētās vietas ne vienmēr sakrīt tiesiski un faktiski.

50. No tā izriet, ka šādi jurisdikcijas kritēriji neatbilst Tiesas iepriekš atgādinātajai pārredzamības prasībai, vēl jo vairāk pieņemot, ka domicila vai “mantisko attiecību centra” vieta tādos apstākļos var mainīties atkarībā no prasītāja gribas.²³ Faktiski nav izslēgts, ka tāda sistēma mudina uz *forum shopping*, kas cietušajam dod iespēju, izvēloties vai mainot domicilu vai “mantisko attiecību centru”, noteikt tiesu, kurai ir jurisdikcija.

51. Lidz ar to uz prejudiciālo jautājumu ir jāatbild šādi: Briseles Konvencijas 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka izteiciens “vietā, kurā aizskārums ir noticis” neattiecas uz prasītāja domicila vietu, kurā atrodas “mantisko attiecību centrs” un kurā, saskaņā ar viņa apgalvojumiem, viņš ir cietis finanšu kaitējumu, atstājot iespaidu uz viņa mantas kopumu, kas izriet no mantas daļas zaudēšanas, kura notika un tika ciesta citā Līgumslēdzēja valstī.

22 — Šajā sakarā skat. 1982. gada 4. marta spriedumu lietā 38/81 *Effer*, *Recueil*, 825. lpp., 6. punkts; 1985. gada 15. janvāra spriedumu lietā 241/83 *Rösler*, *Recueil*, 99. lpp., 23. punkts; 1992. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-26/91 *Handte*, *Recueil*, I-3967. lpp., 18. un 19. punkts; 1993. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-125/92 *Milox IBC*, *Recueil*, I-4075. lpp., 11. punkts; iepriekš minētā sprieduma *Marinari* 19. punktu; 1997. gada 3. jūlija spriedumu lietā C-269/95 *Benincasa*, *Recueil*, I-3767. lpp., 29. punkts; kā arī iepriekš minētā sprieduma lietā *Réunion européenne* u. c. 34. un 36. punktu.

23 — Šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Dumez France* un *Tracoba* 19. punktu, kā arī sprieduma lietā *Réunion européenne* u. c. 34. punktu.

V — Secinājumi

52. Ņemot vērā šo apsvērumu kopumu, piedāvāju Tiesai uz *Oberster Gerichtshof* uzdoto jautājumu atbildēt šādi:

“1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās 5. panta 3. punkts ar grozījumiem, kas izdarīti ar 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos, ar 1982. gada 25. oktobra Konvenciju par Grieķijas Republikas pievienošanos, ar 1989. gada 26. maija Konvenciju par Spānijas Karalistes un Portugāles pievienošanos un ar 1996. gada 29. novembra Konvenciju par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanos, ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka izteiciens “vietā, kurā aizskārums ir noticis” neattiecas uz prasītāja domicila vietu, kurā atrodas “viņa mantisko attiecību centrs” un kurā, saskaņā ar viņa apgalvojumiem, viņš ir cietis finanšu zaudējumu, atstājot iespaidu uz viņa mantas kopumu, kas izriet no mantas daļas zaudēšanas, kura notika un tika ciesta citā Līgumslēdzējā valstī.”